

XIII

Фридерик
Шопен
асарлари

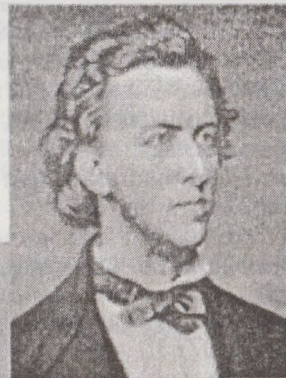

Ўзбекистонда

Chopin

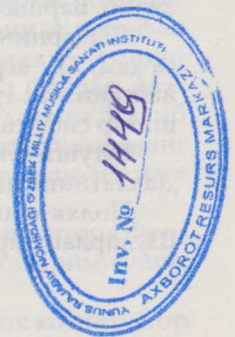
Қосимжон СУПИЕВ

ФРИДЕРИК
ШОПЕН
АСАРЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОНДА

ШОПЕН

(1810 – 1849)

«NOSHIR» nashriyoti
Тошкент – 2008

Польша Европа мамлакатлари орасида ўз тарихи, маданияти билан ажралиб туради. Бир томони Болтик соҳиллари, бир томони Татра тоғларига туташ бу давлатдаги қадимий ҳунарманд усталар, меъморлар бунёд этган ажойиб саройлар, қалъалар ўтмишнинг жуда кўп воқеа-ҳодисаларига гувоҳ бўлишган.

Неча-неча табиий офатлар, урушлар туфайли вайронага айланган бу обидалар меҳнаткаш халқининг бунёдкорлиги туфайли қайта тикланди.

Иккинчи жаҳон урушида 85 фоизи вайрон бўлган Варшава шаҳри қайта тикланиб, 1980 йили ЮНЕСКО томонидан дунё халқлари маданиятининг нодир мероси сифатида рўйхатга олинди.

Қадимий афсоналарда айтилишича, Висла дарёси соҳилларида довжорак балиқчи Ворсе ўз рафиқаси Саве билан яшаган экан. Шаҳар номининг қўлига қилич ва қалқон тутган аёл рамзи билан боғлиқлигини юқоридаги афсона билан боғлайдилар. Яна бир афсонада Варшава номи Варш сўздан олинган бўлиб, бундан бир неча асрлар муқаддам Висла дарёси соҳилларида яшаган Равичей уруғи авлодларининг номидан олинган дейилади.

Шаҳар тимсолидаги бир қўлида қилич ва бир қўлида қалқон тутган ярми инсон, ярми балиқ қиёфасидаги тимсол дастлаб эркак рамзида бўлиб, кейинчалик аёл рамзи билан алмаштирилган. XVI асрга келиб, Варшава шаҳри айнан шу тимсол билан ифодаланган.

Шаҳарнинг илк барпо этилиши ҳақида аниқ маълумотлар бўлмаса ҳам, XIV асрга келиб, князликларнинг марказлашган шаҳрига айланиши маълум. 1413 йилга келиб, князь Януш томонидан Варшава шаҳар сифатида расман тасдиқланган.

Бугунги кунда Варшава Польша мамлакатининг юраги ҳисобланади. Давлатнинг маъмурий идоралари Варшава шаҳрида жойлашган.

Поляк халқидан дунёга машҳур кўплаб шахслар етишиб чиққан. Шулардан бири композитор Фридерик Шопендир.

ISBN 978-9943-353-05-3

© Қосимжон Сўпиев

© «Noshir» нашриёти, 2008 й.

СЎЗБОШИ

Польша ва Ўзбекистон мамлакатларининг маданият, илм, фан соҳасидаги ҳамкорликлари йилдан-йилга муваффақиятли ривожланмоқда.

Бу икки давлат ўртасидаги сиёсий ва маданий алоқалар Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнг ўзаро ишонч ва бир-бирини яхши тушуниш руҳиятида амалга оширилмоқда. Шунингдек, тараққиётга бўлган интилиш, яхши анъаналарни тарғиб этиш, инвесторлар томонидан турли қўшма корхоналарнинг очилаётгани ҳам фикримиз далилидир. Маданияти, эътиқоди, урф-одатлари ўзгача бу юртларнинг тарихи ва анъаналарини ўрганишга бўлган қизиқиш ҳам беқиёсдир. Ҳар иккала давлат раҳбарлари ўз фуқаролари билимларини ошириш учун имкониятлар яратаётгани эътиборга моликдир. Польша ва Ўзбекистон ҳукуматлари доимий бир-бирларини қўллаб-қувватлашлари натижасида турли соҳаларда ҳамкорлигимиз кенгаймоқда. Бу икки давлатдаги институтлар, жамғармаларнинг ўзаро ҳамкорликда ўтказётган тадбирлари фикримизнинг далилидир.

Ўзбекистон халқини Польша маданияти билан таништириш мақсадида турли лойиҳалар ишлаб чиқилиб, тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, Польша фильмлари фестивали, Польша маданияти кунлари, театр ва спектакллари, рассомлар ва фото усталарининг кўргазмалари, шунингдек, Польша ва Ўзбекистонлик артистларнинг иштирокидаги концертлар буларга мисолдир. Бу ўринда илм-фан ва таълим соҳасидаги алоқаларимизни алоҳида таъкидлаб ўтишни жоиз деб биламан. Бир неча йиллардан буён Польша Фанлар Академияси Ўзбекистон Фанлар Академияси билан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Тарих ва археология илмий-текшириш институтларининг ўзаро ҳамкорликда олиб бораётган изланишлари жуда яхши натижа бермоқда.

Журналист Қосимжон Сўпиевнинг буюк поляк композитори Фридерик Шопен ҳақида ёзган рисоласи ўзаро маданий алоқаларимизнинг ривожланиб бораётганидан далолатдир.

Даҳолар башарият фарзандлари саналадилар. Буюк композитор Шопен ҳам худди ана шундай башарият фарзандларидан биридир. Мен бу китобнинг қўлёзмаси билан танишиб чиқар эканман, Шарқда, Осиёда буюк композитор ижодига шунчалар кўп мурожаат этилишини кўриб ҳайратландим. Шопен танловларида қатнашган Ўзбекистонлик пианиночилар билан сиз, ушбу китобни варақлаб танишиб борасиз. 2010 йил Фридерик Шопен туғилганига 200 йил тўлиши муносабати билан Шопен йили деб эълон қилинди. Бу буюк композиторга берилган эҳтиромдир.

Польша Республикасининг Ўзбекистондаги элчиси вазифасини бажарувчиси – Ежи СТАНКЕВИЧ